

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl soudcem Mgr. Janem Šmakalem ve věci

žalobce: **J. E. H.**, narozený X,
státní příslušník X,
naposledy známým pobytem v Zařízení pro zajištění cizinců
Balková, Balková 1, Tis u Blatna,
zastoupený opatrovnící Mgr. Pavlínou Malíkovou,
advokátkou se sídlem Kopeckého sady 152/15, Plzeň,
proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**,
sídlem Nad Štolou 936/3, Praha,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného č. j. OAM-603/DS-PR-D06-2020 ze dne 11. 11. 2020,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovené opatrovníci žalobce Mgr. Pavlíně Malíkové, sídlem Kopeckého sady 152/15, Plzeň, se přiznává odměna ve výši 3 400 Kč, která jí bude vyplacena z účtu Krajského soudu v Plzni jednoho měsíce od právní moci tohoto usnesení

Odůvodnění:

1. Žalobce byl dne 8. 10. 2020 zadržen Policií České republiky a dne 10. 10. 2020 byl zajištěn, neboť pobýval na území ČR neoprávněně. Z lustrace v databázi EURODAC vyplynulo, že

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K..

již v roce 2016 požádal o mezinárodní ochranu na území Spolkové republiky Německo jakožto prvního ze členských států Evropské unie. Napadeným rozhodnutím proto žalovaný rozhodl tak, že Německo je státem příslušným k přijetí žalobce zpět podle čl. 18 odst. 1 písm. d) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013.

2. Proti rozhodnutí žalovaného žalobce brojil žalobou, v níž namítl, že nemůže být předán do Německa. Důvod spočívá v rodinných vazbách žalobce v ČR, kde vychovává nezletilou dceru a očekává narození druhého dítěte. Předání do Německa by tudíž zasáhlo do soukromého života žalobce v míře odporující závazkům ČR dle čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod („Evropské úmluvy“). Rovněž by předání žalobce zasáhlo do práv jeho nezletilé dcery, a to v rozporu s čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte. Práva nezletilé dcery žalobce, stejně jako očekávaného potomka, však žalovaný nevážil vůbec. Dále v napadeném rozhodnutí chyběla úvaha, zda by v žalobcově věci bylo vhodnější postupovat podle nařízení č. 604/2013, nebo podle směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2008/115/ES („návratová směrnice“). Žalovaný také nemohl posoudit přiměřenost dopadu napadeného rozhodnutí, poněvadž plně nezohlednil zájem projevený družkou žalobce v době zajištění.
3. Žalovaný k žalobě sdělil, že ji pokládá za nedůvodnou. V napadeném rozhodnutí své závěry odůvodnil vyčerpávajícím způsobem. Svou příslušnost k přijetí žalobce Německo uznalo. Navíc v ČR žalobce žádost o mezinárodní ochranu ani nepodal. Na okraj vyjádření žalovaný zmínil, že žalobcovo tvrzené otcovství se neshoduje s údaji v rodném listu daného dítěte.

Posouzení věci

4. Žaloba není důvodná. Žalobce totiž nemá právo na to, aby ho vyhostila Česká republika namísto Spolkové republiky Německo. Žalovaný se pak při svých úvahách, zda žalobce předat do Německa, nebo provést řízení směřující k vyhoštění žalobce, po právu zabýval zájmy rodiny žalobce pouze omezeně.
5. Podle čl. 24 odst. 4 nařízení č. 604/2013 platí, že pokud se osoba uvedená v čl. 18 odst. 1 písm. d) tohoto nařízení, jejíž žádost o mezinárodní ochranu byla zamítnuta konečným rozhodnutím v jednom členském státě, nachází bez povolení k pobytu na území jiného členského státu, může posledně jmenovaný členský stát buď požádat druhý členský stát o přijetí dotčené osoby zpět, nebo provést řízení o navrácení v souladu s návratovou směrnicí. Pokud se uvedený členský stát rozhodne požádat druhý členský stát o přijetí dotčené osoby zpět, pravidla podle směrnice se nepoužijí.
6. Není tedy správné stanovisko žalovaného, že podle nařízení č. 604/2013 nemůže být Česká republika příslušná k vyřízení věci žalobce. Členský státu EU, na jehož území se cizinec nachází, má podle čl. 24 odst. 4 nařízení k dispozici dvě alternativní cesty – buď může požádat druhý členský stát o přijetí dotčené osoby zpět, nebo může provést řízení o navrácení (tj. cizince nejspíše vyhostit). Tyto dvě cesty jsou formulovány jako dvě rovnocenné alternativy. Rozhodne-li se stát využít kteroukoliv z těchto cest je povinen odůvodnit, že pro takový postup byly splněny podmínky nařízení č. 604/2013, resp. zákona provádějícího návratovou směrnicí. Není však povinen odůvodnit, proč nezvolil druhou alternativní cestu (srov. rozsudek NSS č. j. 1 Azs 413/2018-30 ze dne 7. 3. 2019).
7. Tomu napadené rozhodnutí odpovídá, protože jasně uvádí, proč byly splněny podmínky pro podání žádosti o přijetí žalobce zpět. To žalobce ostatně nezpochybnil. Jestliže Česká republika požádala Německo a to žádost přijalo, není možné, aby Česká republika sama

provedla řízení o navrácení žalobce (čl. 24 odst. 4 *in fine* nařízení č. 604/2013).

8. Jiná otázka je, jak žalobce správně uvedl, co má žalovaný hodnotit v rámci svého uvážení před podáním žádosti o přijetí žalobce zpět do jiného členského státu EU. Žalobce tvrdil, že by v rámci tohoto uvážení měl být hodnocen nejlepší zájem jeho dětí a přiměřenost zásahu do jeho rodinného a soukromého života. Tak tomu není.
9. Z hlediska dopadu na dítě (žalovaný nerozporoval, že jde skutečně o děti žalobce, soud z toho tedy vychází) lze rozlišit čtyři kategorie právních řízení podle typu dopadu na dítě:
 - první kategorii tvoří řízení, jejichž účelem je *upravit přímo práva či povinnosti dítěte právě jakožto dítěte* (typicky řízení o péči o dítě a o styku s ním);
 - druhou kategorii představují řízení, jejichž účelem je *upravit práva a povinnosti dítěte, která se však bezprostředně nedotýkají jeho statusu dítěte* (např. řízení o soukromoprávních závazcích, trestní řízení proti mladistvému pachateli atd.);
 - do třetí kategorie spadají řízení, jejichž účelem *není přímo zasáhnout do právního postavení dítěte* (přímo rozhodovat o jeho právech a povinnostech), ale které *mají na dítě zprostředkovaný právní dopad*, neboť jejich *výsledek je nutně a nepominutelně spojen s navazující změnou právního postavení dítěte* (např. řízení o vyhoštění jeho pečující osoby, na něž buď navazuje řízení o změně péče o dítě či vycestování dítěte za pečující osobou a změna jeho trvalého pobytu);
 - konečně čtvrtá kategorie obsahuje řízení, jejichž účelem *není přímo zasáhnout do právního postavení dítěte* ani na ně *nemají zprostředkovaný právní dopad*, ale *dopadají na něj pouze fakticky* (např. řízení o výpovědi z pracovního poměru rodiče pečujícího o dítě, v jehož důsledku se právní postavení dítěte nemění, ale fakticky se může měnit např. ekonomický status jeho rodiny).

Krajský soud v této otázce vychází z kategorizace provedené v nálezu Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 950/19 ze dne 14. 4. 2020, nikoliv z její redukce v následné rozhodovací činnosti Nejvyššího správního soudu, která pomíjí čtvrtou kategorii, popřípadě ve třetí kategorii pomíjí požadavek *nutného a nepominutelného* spojení s navazující změnou právního postavení dítěte (srov. rozsudky č. j. 5 Azs 343/2019-37 ze dne 12. 6. 2020, č. j. 1 Azs 260/2020-27 ze dne 17. 8. 2020 a č. j. 2 Azs 241/2020-29 ze dne 19. 8. 2020). Mezi nosné důvody závazné podle čl. 89 odst. 2 Ústavy České republiky (tj. pro *všechny* orgány a osoby) totiž nepochybně patří celá kategorizace provedená v odst. 52 nálezu sp. zn. IV. ÚS 950/19.

10. Souzená věc spadá do čtvrté z těchto kategorií, neboť předání žalobce do Německa může mít pouze faktický dopad na jeho děti. Existenci nutné a nepominutelně navazující změny právního postavení některého z dětí žalobce netvrdil a ta není ani nijak zřejmá. Omezené možnosti výchovy a rodinného soužití spojené s předáním žalobce do Německa představují právě a pouze faktický dopad, neboť právní postavení dětí se napadeným rozhodnutím nijak (ani zprostředkovaně) nemění a ani není s nějakou navazující změnou *právního postavení* dítěte *nutně a nepominutelně* spojeno.
11. Za toho stavu by žalovaný musel přihlídnout k nejlepšímu zájmu dětí žalobce pouze, pokud by s tím právní úprava výslovně počítala. To ovšem čl. 24 nařízení č. 604/2013 nečiní, takže napadené rozhodnutí je v této otázce po právu.
12. Co se týče rodinného a soukromého života, je v rozhodovací praxi ustáleno, že pouze výjimečně může dojít k nepřiměřenému zásahu do práv podle čl. 8 Evropské úmluvy u cizince, který založil svůj rodinný život v České republice s vědomím, že jeho pobyt na

území ČR je od počátku neoprávněný (z mnohých srov. rozsudek NSS č. j. 5 As 102/2013-31 ze dne 28. 2. 2014). V případě žalobce to platí tím spíše, že předmětem řízení je pouze rozhodnutí o předání žalobce do Německa, namísto zahájení řízení o navrácení (nejspíše v podobě vyhoštění) v České republice, které by vyhovovalo žalobci.

13. Nepřiměřenost zásahu do rodinného života by tedy musela spočívat právě v tom, že žalobce bude na území Německa a to bude vést řízení o navrácení namísto České republiky. K tomu žalobce neuvedl žádnou konkrétní argumentaci nad rámec nejlepšího zájmu dětí (vypořádan výše) a obecně popsaného rodinného života s družkou. Ten však žalovaný přílehavě hodnotil na základě konkrétních okolností případu: družka žalobce věděla, že není oprávněn pobývat na území ČR, bylo pro ni zjevně výhodnější neuznat otcovství žalobce z důvodu čerpání výhod ze systému sociálního zabezpečení, byla to právě družka žalobce, která jej po hádce ohlásila cizinecké policii, a která se nezajímala o průběh správního řízení.
14. Za toho stavu věci je logický a věcně přílehavý závěr žalovaného, že *právem chráněný* rodinný život žalobce (nikoliv fakticita sociálních vztahů, která je odloučením dotčena vždy) samotným předáním do Německa neutrpí nepřiměřeně. Žádné výjimečné okolnosti dány nejsou: následná lítost žalobce a jeho družky nad problémy, které si sami způsobili, výjimečnou okolnost zjevně nepředstavují. Jedinou možnou obětí nezodpovědnosti žalobce a jeho družky tak jsou (údajně) děti žalobce. Bude však na Spolkové republice Německo, aby to zohlednila (srov. čl. 5 a čl. 6 odst. 4 návratové směrnice).

Náprava nepřezkoumatelnosti rozsudku spočívající v jeho nesrozumitelnosti

15. Předchozí rozsudek krajského soudu založený na výše uvedené argumentaci shledal Nejvyšší správní soud *ex officio* nad rámec stížních bodů nepřezkoumatelným pro nesrozumitelnost. V rozsudku č. j. 7 Azs 34/2021-57 konstatoval, že rozhodnutí žalovaného je založeno na uplatnění čl. 24 odst. 1 nařízení č. 604/2013, takže není srozumitelné, proč krajský soud hodnotí jeho zákonnost podle čl. 24 odst. 4 tohoto nařízení, ač podle něj žalovaný nepostupoval. Zavázal tak krajský soud, aby „především“ přezkoumatelným způsobem vysvětlil, „jak na půdorysu žalobních námitek nahlíží na postup žalovaného opřený o čl. 24 odst. 1 nařízení Dublin III.“
16. Dle krajského soudu však žalobní námitky z žádného možného pohledu (rysu) nezpochybnilly postup žalovaného podle čl. 24 odst. 1 nařízení č. 604/2013, takže v mezích žalobních bodů není důvod, aby krajský soud na tento postup jakkoliv nahlížel (srov. § 75 odst. 2 s. ř. s.). Nejde o případ přezkumu nad rámec žalobních bodů předvídaný usnesením rozšířeného senátu NSS č. j. 8 Afs 51/2007-87 ze dne 28. 7. 2009, č. 1926/2009 Sb. NSS, protože výtku nesprávného posouzení žalobce směřoval výlučně k posouzení právní otázky příslušnosti ČR k zahájení řízení o navrácení. Pro to je rozhodný toliko čl. 24 odst. 4 nařízení. Ani žádný z procesních subjektů, s výjimkou Nejvyššího správního soudu, nepovažoval otázku aplikace čl. 24 odst. 1 za významnou pro posouzení žaloby či kasační stížnosti. Krajský soud proto nehledal „v postupu žalovaného podle čl. 24 odst. 1 nařízení Dublin III pochybení“, a tudíž ani neřešil „proč případně takové pochybení dle krajského soudu nemělo vliv na zákonnost rozhodnutí žalovaného.“
17. To ostatně odpovídá i dřívějšímu postupu Krajského soudu v Plzni i Nejvyššího správního soudu, které ve věcech sp. zn. 60 Az 59/2018 a 1 Azs 413/2018 podle čl. 24 odst. 4 nařízení řešily procesně shodnou situaci s doslova totožným odůvodněním rozhodnutí žalovaného ve vztahu k aplikaci čl. 24 odst. 1, aniž by jakkoliv nahlížely „na postup žalovaného opřený o

čl. 24 odst. 1 nařízení Dublin III,“ či dokonce tuto otázku považovaly za významnou pro rozhodnutí. To, co tedy rozsudek č. j. 7 Azs 34/2021-57 považuje za nepřezkoumatelné, je podle rozsudku č. j. 1 Azs 413/2018-30 prosté procesních vad. Z hlediska jednoty rozhodování nejen u Krajského soudu v Plzni (§ 12 odst. 1, § 17 odst. 1 s. ř. s.) se to jeví jako suboptimální stav.

18. Konstatoval-li rozsudek č. j. 7 Azs 34/2021-57, že žalovaný postupoval podle čl. 24 odst. 1, nikoliv podle čl. 24 odst. 4 nařízení č. 604/2013, plyne z toho sice nevyslovené, ale patrné implicitní přesvědčení Nejvyššího správního soudu, že mezi těmito ustanoveními snad existuje nějaký rozpor a že postup žalovaného nelze bez bližšího vysvětlení hodnotit podle ustanovení, které žalovaný výslovně nezmínil jako rozhodné pro jeho postup. („Zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.“)
19. Tak tomu ovšem není. Tato ustanovení nejsou v rozporu, nýbrž tvoří jeden celek řízení podle čl. 24 nařízení č. 604/2013 (o přijetí zpět v případě, že nebyla podána nová žádost o mezinárodní ochranu v dožadujícím členském státě). Žalovaný v tomto řízení může, ovšem nemusí postupovat podle čl. 24 odst. 4 nařízení tak, že by sám zahájil řízení o navrácení, což byla právě podstata předchozího i nynějšího rozhodnutí v souzené věci, i rozhodnutí ve věcech sp. zn. 60 Az 59/2018 a 1 Azs 413/2018.
20. Článek 24 odst. 1 nařízení totiž obecně vymezuje, že dožadující členský stát EU může v určitých případech požádat, aby jiný stát EU přijal zpět osobu, která v dožadujícím státu nepožádala o mezinárodní ochranu. To odpovídá konstrukci dublinského systému jako systému, v němž má žadatel zásadně jednu možnost podat žádost o mezinárodní ochranu a k jejímu posouzení je příslušný zásadně jeden členský stát. Odstavce 2 až 5 pak upravují jednotlivé relevantní procesní situace a stanoví konkrétní podmínky, které musí být dodrženy, pokud členský stát v řízení podle čl. 24 (odst. 1) žádá jiný stát o přijetí cizince zpět.
21. Souzený případ konkrétně spadá do procesní situace předvídané v čl. 24 odst. 4 nařízení č. 604/2013, neboť žalobce je osobou uvedenou v čl. 18 odst. 1 písm. d) tohoto nařízení a jeho žádost o mezinárodní ochranu byla zamítnuta konečným rozhodnutím ve Spolkové republice Německo. To nebylo ve věci sporné. V takovém případě může Česká republika:
 - (a) Požádat „druhý členský stát“ o přijetí žalobce zpět. Tímto druhým členským státem je Německo, co plyne z čl. 24 odst. 1 nařízení a dalších ustanovení, na která tento článek odkazuje. To žádný z procesních subjektů nerozporoval, takže nebyl žádný důvod tuto otázku tematizovat – žalobce i žalovaný ví, že žalobce může být předán do Německa.
 - (b) Provést řízení o navrácení v souladu s návratovou směrnicí (to je předvídáno pouze v odst. 4, nikoliv odst. 1 čl. 24 nařízení).

Žalobce se domáhal právě navrácení podle návratové směrnice, resp. přezkumu toho, zda žalovaný postupoval v souladu s právem, když neprovedl řízení o navrácení podle návratové směrnice. To znamená, že se domáhal posouzení toho, zda na věc měl být aplikován čl. 24 odst. 4 nařízení, a to v alternativě upravené pouze v tomto ustanovení (oproti přijetí zpět, které je předvídáno jak v odst. 1, tak v odst. 4).

22. Závěr krajského soudu spočívá právě na tom, že čl. 24 odst. 4 v alternativě upravené jen tímto ustanovením (tj. provedení řízení o navrácení) na věc aplikován být nemusel, a zároveň na tom, že to žalovaný ani nemusel vysvětlit, pokud zároveň vysvětlil, proč požádal Německo o přijetí žalobce zpět podle základního pravidla předvídaného shodně

v čl. 24 odst. 1 i 4 nařízení. Potud je tedy krajský soud ve shodě s rozsudkem č. j. 7 Azs 34/2021-57 v tom, že žalovaný „žádnou úvahu o volbě cesty ve smyslu čl. 24 odst. 4 ani implicitně nečinil.“ Jak plyne z výše uvedeného a zejména z výše cit. rozsudku č. j. 1 Azs 413/2018-30, tuto úvahu žalovaný činit nemusí a přesto to bez dalšího není na újmu zákonnosti napadeného rozhodnutí.

23. Stručně řečeno, žalovaný postupoval podle obecné úpravy čl. 24 odst. 1 nařízení, což žalobce nerozporoval, namítal nicméně, že žalovaný mohl a měl postupovat podle části zvláštní úpravy normované v čl. 24 odst. 4. Nynější rozsudek (a před tím i rozsudek č. j. 60 Az 56/2020-52) pouze konstatuje, že žalovaný podle části zvláštní úpravy v čl. 24 odst. 4 postupovat sice mohl, ale nemusel, takže je jeho rozhodnutí po právu.
24. Jediné, co by tak bylo možné žalovanému v této otázce vytknout, že patně neměl odkázat na *obecný* odst. 1 čl. 24 nařízení, který mu *obecně* dává možnost požádat o přijetí žalobce zpět, ale měl odkázat na *speciální* odst. 4 čl. 24 nařízení, který mu dává *tu samou možnost*. Jinými slovy, aplikace práva žalovaným by byla totožná bez ohledu na to, zda odkazoval na odst. 1 nebo odst. 4. Žalovaný ovšem v odůvodnění nemusí uvést žádný konkrétní odkaz na ustanovení právního předpisu: stačí, že aplikuje správné právo (srov. rozdíl mezi § 68 odst. 2 a 3 správního řádu). Referenční hledisko přezkumu, tj. žalobními body uplatněný čl. 24 odst. 4, pak zůstává stále stejné a jasné.
25. Za toho stavu není důvod, aby se soud při rozhodování o žalobě zabýval tím, zda žalovaný odkazuje na správná ustanovení (nosiče právních pravidel), jestliže ustanovení přicházející do úvahy obsahují v jejich aplikované části obsahově stejnou právní normu (pravidlo o přijetí žalobce zpět). Soud není dozorčím orgánem žalovaného a z hlediska procesní ekonomie je – při absenci pochybností o tom, jaká právní pravidla byla aplikována – účinnější zabývat se pouze věcí samou. To platí tím spíše, že totožná procesní situace byla již dříve bez výhrad správních soudů posouzena (srov. opakovaně cit. věci sp. zn. 60 Az 59/2018 a 1 Azs 413/2018) a že jde o předání cizince podle nařízení č. 604/2013. U toho je zásadní rychlost věcného rozhodnutí; oddálení z procesních důvodů prakticky vede jen ke zmaření předání, byť by bylo věcně v souladu s právem (i v souzené věci byl žalobce v průběhu řízení o kasační stížnosti propuštěn ze zajištění, aniž by předání mohlo být provedeno, a nyní je jeho pobyt neznámý).

Závěr

26. Z výše uvedených důvodů soud dospěl k závěru, že rozhodnutí žalovaného netrpí vytykanými vadami řízení a jeho úvahy jsou v souladu se zákonem. Žalobu proto zamítl podle § 78 odst. 7 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch a úspěšnému žalovanému nevznikly náklady nad rámec běžné úřední činnosti. Žádný z účastníků tak nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 věta první, § 110 odst. 3 s. ř. s.).
27. Žalobci byla pro řízení o žalobě ustanovena opatrovnící advokátka Mgr. Pavlína Malíková. Podle § 140 odst. 2 občanského soudního řádu ve spoj. s § 64 soudního řádu správního jí tedy náleží odměna a náhrada hotových výdajů ustanoveného opatrovníka za jeden úkon právní služby, jímž je úkon obdobný poradě s klientem, včetně převzetí a přípravy zastoupení podle § 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu po 3 100 Kč ve spoj. s § 11 odst. 3, § 7 bod 5 a § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu, a jeden režijní paušál po 300 Kč. Odměna a náhrada hotových výdajů ustanovené opatrovnice v řízení o žalobě tedy činí celkem 3 400 Kč. Tuto částku soud opatrovnici vyplátí do jednoho měsíce od právní moci tohoto usnesení.

28. Dále ustanovené opatrovnici žalobce náleží odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti a náhrada hotových výdajů, neboť i ty patří mezi náklady řízení (§ 57 odst. 1 s. ř. s.), o kterých rozhoduje krajský soud (§ 110 odst. 3 s. ř. s.). Jak ovšem plyne z rozsudku č. j. 7 Azs 34/2021-57 a soudního spisu, o odměně za zastupování v řízení o kasační stížnosti již Nejvyšší správní soud rozhodl. Další odměna nad rámec toho opatrovnici žalobce nenáleží.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu do dvou týdnů od jeho doručení. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Kasační stížnost je nepřipustná proti rozhodnutí, jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu [srov. nález sp. zn. III. ÚS 926/19 ze dne 2. 7. 2019 (N 129/95 SbNU 66)].

Plzeň 3. září 2021

Mgr. Jan Šmakal v.r.
soudce